

NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

RETNINGSLINJER FOR BEREGNING AV OVERFØRINGSTARIFFER

*Retningslinjer gjelder for sentral-,
regional- og distribusjonsnett*

NOVEMBER 1994

RETNINGSLINJER FOR BEREGNING AV OVERFØRINGSTARIFFER

Retningslinjene gjelder for sentral-, regional- og distribusjonsnett

November 1994

INNHOOLD

	side
1. Innledning.....	3
2. Punkttariffsystemets prinsipper.....	3
3. Informasjonsplikt.....	4
4. Tariffstruktur.....	5
4.1 Prinsipielt grunnlag for tariffutformingen....	5
4.2 Praktisk utforming av punktтарiffer for ordinære uttak.....	7
4.3 Uttak med utkoblingsklausul.....	8
4.4 Praktisk utforming av punktтарiffer for innmating fra produksjon.....	8
4.5 Produksjonsrelaterte nettkostnader.....	9
4.6 Reaktiv effekt.....	9
5. Effektmåling.....	10
5.1 Tidsoppløsning.....	10
5.2 Måletidspunkt.....	10
5.3 Maksimaleffektens brukstid.....	10
6. Nettnivå.....	11
6.1 Kvantumdifferensierte tariffer.....	11
7. Kostnadskalkyle for tariffene.....	12
7.1 Direkte driftskostnader.....	13
7.2 Indirekte driftskostnader.....	13
7.3 Kostnader til måling, avregning og fakturering	14
7.4 Kostnader til tilsyn.....	14
7.5 Kostnader til pålagt enøk og beredskapstiltak.	14
7.6 Kostnader til pålagt kraftsystemplanlegging...	14
7.7 Avskrivninger.....	15
7.8. Avkastning på investert kapital.....	16
7.9 Tapskostnader.....	17
7.10 Kostnader i overliggende nett.....	17

7.11 Eiendomsskatter.....	17
7.12 Sekundære driftsinntekter.....	17
8. Bruttoføring av kostnader og inntekter.....	18
9. Mer-/mindreavkastning.....	18
10. Krysssubsidierring.....	18
11. Overføringstariff/totaltariff.....	19
12. Måling og avregning.....	19

1. INNLEDNING

I forskrift til energiloven § 4-4, bokstav b), heter det:

Norges vassdrags- og energiverk gir nærmere retningslinjer for fastsettelse av overføringstariffene.

Retningslinjene sammenfatter de krav NVE stiller til beregningsgrunnlaget for tariffene.

Disse retningslinjene behandler ikke beregningsmåten for kapasitet.

Retningslinjene gir på noen områder pålegg til omsetningskonsesjonærer som er netteiere, mens det på andre områder gis anbefalinger.

Første versjon av NVEs retningslinjer ble utgitt i juli 1991 og ble sist revidert i desember 1993.

Foreliggende utgave erstatter retningslinjene av desember 1993, og gis virkning fra 1.januar 1995.

Det er ikke foretatt grunnleggende endringer i forhold til retningslinjene av desember 1993. Endringer som netteiere, nettbbrukere o.a. må merke seg er markert med en loddrett strek i marginen.

For noen av de punktene som er nevnt i disse retningslinjene, kan det i form av rundskriv fra NVE bli gitt utfyllende retningslinjer.

2. PUNKTTARIFFSYSTEMETS PRINSIPPER

Punktstariffer er overføringstariffer som dekker kostnader ved kraftoverføring fra innmating til marked eller fra marked til uttak. Alle netteiere skal utarbeide overføringstariffer basert på følgende prinsipper:

- Netteier skal definere de tilknytningspunkter der det foregår utveksling (innmating eller uttak) av kraft mot andre (produsenter, sluttbrukere, andre netteiere).
- Tariffene skal refereres tilknytningspunktene.
- Punktstariffene skal over tid sikre netteier kostnadsdekning ved effektiv drift, inkl. en rimelig avkastning på investert kapital, og dekke netteiers kostnader for tilknytning til andre nett.

- For kunder tilknyttet nettet, skal det kun være nødvendig med én avtale for å få adgang til hele landets samkjørende nettsystem, og dermed også det nasjonale kraftmarked.
- Overføringstariffene skal fastsettes uavhengig av kraftkjøpavtalene.
- Tariffene bør utformes slik at de stimulerer til best mulig utnyttelse av nettet.
- Punkttariffene skal være ikke-diskriminerende.
- Som hovedregel bør nettbruker inngå nettavtale med netteieren. Netteier kan likevel ikke nekte å inngå nettavtale direkte med kraftleverandøren om kunden ønsker dette.

3. INFORMASJONSPLIKT

Netteier har informasjonsplikt i forhold til

- andre netteiere
- faktiske og potensielle nettkunder
- NVE

En netteier kan i forhold til andre netteiere kreve den informasjon som er nødvendig for å beregne egne punkttariffer.

Netteier plikter etter forespørsel fra kunder å forhåndsberegne ledig kapasitet for overføringer som er aktuelle. Netteier har plikt til å informere om hvilke punkttariffer som gjelder. Netteier skal vise imøtekommenhet overfor kunder som har spørsmål til punkter i beregningsgrunnlaget.

Beregningsgrunnlaget for tariffene skal være tilgjengelig for kundene. Beregningsgrunnlaget er en kortfattet presentasjon av inntekts- og kostnadsarter for nettvirksomheten.

Kapitalgrunnlaget som ligger til grunn for nettavkastningen skal vises. Netteier skal videre gi opplysninger om hvilke forutsetninger som ligger til grunn for verdisetting av anleggsmidler, avskrivningsregler, fordeling av felleskostnader etc. I tillegg skal netteier gi opplysninger om overførte energi- og effektmengder fordelt på tariffgrupper.

Kunder som ønsker informasjon om punkttariffer for å vurdere alternative kraftkjøpsmuligheter, har krav på å få dette, uansett hvilket nettnivå kunden er tilknyttet.

Everkene skal kunngjøre punkttariffene i lokalpressen og i tariffbrosjyren.

Netteier skal informere sine kunder om at Norges vassdrags- og energiverk treffer avgjørelser ved tvist om punkttariffer og øvrige overføringsvilkår.

Everkene skal i sine fakturaer opplyse om hvilke priser som gjelder for hhv. overføring og kraft.

4. TARIFFSTRUKTUR

Overføring av kraft omfatter forskjellige tjenester som

- innmating av kraft
- ordinært uttak av kraft
- uttak av kraft med utkoblingsklausul
- reaktiv effekt.

I tillegg kommer kundespesifikke tjenester:

- måling, avregning og fakturering
- tilsyn
- pålagt enøk

og

- annet arbeid som nettvirksomheten utfører.

Tariffstrukturen må vurderes i forhold til produktet, hvilken kundegruppe tariffene skal gjelde for og de praktiske muligheter for måling.

Netteier skal i prinsippet utarbeide tariffer for alle overføringstjenester, basert på en kalkyle over kostnadene for drift av nettet.

I sum skal inntektene på alle tariffer over tid dekke kostnadene i nettvirksomheten.

I det følgende skisseres hvilke prinsipper som bør følges ved fastsetting av tariffleddene. Netteier skal tilstrebe å følge disse prinsippene for prisfastsetting. Dernest gjøres det rede for hvilke praktiske tillempninger som tillates i dagens situasjon.

4.1 Prinsipielt grunnlag for tariffutformingen

Punkttariffene for uttak og innmating skal i prinsippet utarbeides etter følgende grunnstruktur:

- *forbruksavhengige ledd* som varierer med kundens uttak eller innmating
- *forbruksuavhengige ledd* som ikke varierer direkte med kundens uttak eller innmating

Forbruksavhengige ledd

I en situasjon uten kapasitetsproblemer i nettet skal det forbruksavhengige leddet i punkttariffen fastsettes slik at det gjenspeiler de marginale kostnader ved overføring av kraft. Dette leddet skal uttrykke den merkostnad som påføres nettet ved en marginal økning i belastningen. Dette prissettingskriteriet vil bidra til en effektiv bruk av nettet. Da de forbruksavhengige kostnadene er knyttet til nettapet, skal dette leddet relateres de marginale tapskostnader i nettet.

Når det oppstår flaskehalser i nettet, vil det i tillegg være aktuelt med et forbruksavhengig ledd som rasjonerer ut tilgjengelig nettkapasitet.

Tapsleddet er et energiledd som skal fastsettes med utgangspunkt i marginale tapskostnader i eget nett og tapsleddet i overliggende nett. Ideelt sett skal tapsleddet differensieres over tid og geografisk. Marginale tap kan forenklet settes til to ganger gjennomsnittstapet. Pris basert på marginale tapskostnader gir større inntekter enn nettets kostnader til kjøp av tapsenergi, og tapsleddet vil derfor også bidra til å dekke de faste kostnadene i nettet.

Tapsleddet skal fastsettes som produktet av utvekslet energi, marginal tapsprosent og prisen i døgnetmarkedet til Statnett Marked.

Kapasitetsleddet kommer til anvendelse når overføringsbehovet overstiger kapasiteten i nettet. Kapasitetsleddet fastsettes slik at det skapes balanse mellom overføringsbehov (etterspørsel) og nettkapasitet (tilbud).

Forbruksuavhengige ledd

De forbruksuavhengige leddene skal sørge for kostnadsdekning ved kostnadseffektiv drift av nettet.

De forbruksuavhengige leddene skal være mest mulig nøytrale. Kravet om nøytralitet innebærer at disse leddene skal fastsettes slik at de i minst mulig grad påvirker nettkundenes bruk av nettet.

4.2 Praktisk utforming av punktтарiffer for ordinære uttak

Utformingen av punktтарiffene skal i størst mulig grad ta hensyn til de prinsipielle føringer som er gitt. Det er i tillegg aktuelt å ta følgende praktiske hensyn:

- totaltariffer og punktтарiffer må koordineres, jfr. kapittel 11.
- tariffene må på kort sikt tilpasses eksisterende målere i nettet

I sentralnettet skal tapsleddet differensieres over tid og geografisk.

Geografisk differensiering av tapsleddet kan vurderes i andre nett når tapsforholdene er slik at dette vil være hensiktsmessig.

I distribusjonsnettene vil det som hovedregel ikke være aktuelt med geografisk differensiering av tapsleddet for uttak fra nettet.

Tapsleddet skal utformes slik at dette leddet bare dekker de marginale tap i eget nett pluss tapsleddet i overliggende nett. De marginale tap kan settes til to ganger gjennomsnittstapet. Tapsleddet vil derfor dekke mer enn netteierens faktiske tapkostnader i nettet.

For de forbruksuavhengige ledd er det aktuelt å benytte fastledd med et fast kronebeløp pr.uttak, og/eller effektledd som er relatert til kundens faktiske effektinstallasjon eller en annen variabel som kan være indikator på kundens ansvar for nettets effektkapasitet. For uttak kan målt effekt nyttes som en slik indikator.

For kunder som i dag ikke har effektmåling, må punktтарiffen utformes med et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal som et minimum dekke de kundespesifikke kostnadene. Dette vil i hovedsak være målekostnader, fakturering, kundeservice, pålagt enøk, tilsyn etc. Fastleddet i punktтарiffen kan ikke settes høyere enn fastleddet i totaltariffen for samme kundegruppe.

For kunder med effektmåling kan punktтарiffen utformes med fastledd, tapsledd og effektledd. Det anbefales at effektleddet relateres til kundens maksimaleffekt. Effektgrunnlaget kan beregnes som et gjennomsnitt av flere maksimaleffekter målt innenfor forskjellige perioder. Fastledd og effektledd i punktтарiffen kan ikke settes høyere enn fastledd og effektledd i totaltariffen for samme kundegruppe.

Det kan tas særlige hensyn til kunder som har sine effektuttak i sommerhalvåret. Dette kan oppnås ved at effektgrunnlag målt om sommeren gis lavere vekt enn effektgrunnlag målt under høylast.

4.3 Uttak med utkoblingsklausul (Upprioritert overføring)

Med utkoblbart uttak menes overføring som kan kobles ut etter ordre fra netteier. Ved kapasitetsproblemer i nettet har utkoblbart uttak lavere prioritet enn uttak etter ordinære tariffer.

Netteier kan tilby utkoblbar overføring til redusert pris i følgende tilfeller:

- For kunder som ville velge å koble seg fra nettet hvis de måtte betale tariffer for ordinære uttak. Dette er særlig aktuelt for kunder som har installert utstyr for bruk av alternative energikilder.
- Når kapasitetsforholdene i nettet er slik at det foreligger særlig høy risiko for utkobling av en kunde eller kundegruppe.

I utgangspunktet bør tarifferingen av utkoblbar overføring følge de samme prinsipper som for ordinære overføringer. Dette innebærer at det for utkoblbar overføring skal benyttes et tapsledd som gjenspeiler de marginale tpskostnader. Dette tapsleddet skal være det samme som for ordinære overføringer. I tillegg benyttes et forbruksuavhengig ledd (fastledd, effektledd etc.). Dette leddet vil være lavere enn for ordinære overføringer, og skal fastsettes avhengig av sannsynligheten for utkobling, varslingsstid etc. og under hensyn til kundens betalingsvilje for å være tilknyttet nettet.

Netteiere bør gjennomføre prøveutkoblinger for å teste at iverksetting av utkobling, varslingsrutiner, beredskap etc. fungerer som forutsatt. Slike prøveutkoblinger kan bare gjøres i henhold til på forhånd avtalte vilkår.

4.4 Praktisk utforming av punkttariffer for innmating fra produksjon

Innmatingstariffene skal utformes i samsvar med grunnstrukturen i punkttariffsystemet, jfr. kapittel 4.1.

Tapsleddet

I alle nett skal tapsleddet avspeile de marginale tap ved innmating i det nettet som produsenten er tilknyttet.

Tapsleddet kan ha negative verdier, noe som kan være aktuelt i områder med produksjonsunderskudd. Marginale tapsprosjenter ved innmating skal beregnes særskilt for hvert innmatings- eller tariffområde.

Forbruksuavhengige ledd

Prinsipielt bør satsene for forbruksuavhengige ledd fastsettes slik at produsenter som er tilknyttet ulike nett ikke blir forskjellsbehandlet. I praksis betyr det at sentralnettets innmatingstariffer skal være retningsgivende for de forbruksuavhengige tariffene i regional- og distribusjonsnett.

Det skal være lik behandling av netteiers egen produksjon og annen produksjon i nettet.

Avregnet kvantum skal være kraftverkets tilgjengelige vintereffekt. Tilgjengelig vintereffekt defineres som høyeste effekt som kan produseres i en sammenhengende 6-timers periode under høyeste vinterforbruk. En regner her med normal vannføring for elvekraftverk og magasinnivå for magasinverk, begge referert uke 3.

For kraftverk med kort brukstid kan effektgrunnlaget settes lavere. Reglene som gjelder for sentralnettet kan her legges til grunn, dvs. at for kraftverk med lavere brukstid enn 3000 timer beregnes effektgrunnlaget som midlere årsproduksjon de 10 siste år dividert med 3000 timer.

Produksjon kan i særlige tilfeller gis godtgjøring for dokumenterte tjenester som ytes til nettet som f.eks. spennings- og frekvensregulering, reaktiv effekt o.l.

4.5 Produksjonsrelaterte nettkostnader

Nettkostnader i de nettanlegg der krafttransporten skjer enveis fra kraftverket til nærmeste utvekslingspunkt i nettet, og som ikke er i bruk når kraftverket er ute av drift, skal dekkes fullt ut av virksomhetsområdet produksjon.

4.6 Reaktiv effekt

Netteier har enerett på salg av reaktiv effekt fra sitt nett.

Prisen på reaktiv effekt skal baseres på de kostnader uttak av reaktiv effekt fra nettet påfører netteier.

Det skal settes en grense for maksimalt tillatt uttak av reaktiv effekt. Kostnader for uttak under denne grensen skal inngå i de generelle overføringstariffene. Uttak over denne grensen avregnes etter egen tariff for reaktiv effekt.

5. EFFEKTMÅLING

For å sikre at ulike målemetoder ikke medfører forskjellsbehandling vil NVE anbefale at det innføres visse standarder.

5.1 Tidsoppløsning

Tidsoppløsningen for måling av effekten skal være 60 minutter. NVE vil likevel ikke stille som krav at alle målere som har en annen fast oppløsning skal byttes ut, men krever at andre tidsoppløsninger korrigeres i forhold til referansetiden på 60 minutter når everket har målere med ulike tidsoppløsninger.

Ved omregning fra 15 til 60 minutters oppløsning legges til grunn en reduksjon på 5%.

5.2 Måletidspunkt

I fordelingsnettene aksepterer NVE at effektgrunnlaget for en kunde baseres på gjennomsnittet av flere månedlige maksimalmålinger.

Everket skal eventuelt korrigere for forskjellen mellom årets maksimaleffekt og gjennomsnittet av flere målinger. Med årets maksimaleffekt som referanse, skal følgende forholdstall legges til for å utligne forskjellen mellom ulike antall målinger:

- Årets maksimaleffekt	100%
- Gjennomsnitt av 2 høyeste månedsmaks.	92%
- " " 3 " "	89%

5.3 Maksimaleffektens brukstid

Dersom de forbruksuavhengige kostnader fordeles etter effektuttak, er det nødvendig å anslå en brukstid for de kundegrupper som ikke har effektmåling.

Undersøkelser viser at forskjeller i brukstid gjør seg gjeldende mellom kundegrupper, mellom ulike klima og mellom by og land.

Ved beregning av effektgrunnlaget for kundegrupper uten effektmåling, skal følgende standard brukstider legges til grunn:

Kundetype	By	Land
Husholding	3100	3500
Næring/tjenesteyting	4100	3900

De oppgitte standard brukstider er anslått å gjelde i klima med laveste døgnmiddeltemperatur på -15 grader og årmiddeltemperatur på +5,9 grader.

Brukstiden kan korrigeres for store avvik i klima eller kundestruktur. Avvik fra standard brukstider skal dokumenteres.

6. NETTNIVÅ

En vanlig inndeling av landets elektrisitetsnett i nettnivåer er som følger:

- Nettnivå 0: Sentralnettet og innføringsstasjoner
- Nettnivå 1: Regionalnettets linjer (spenningsnivå > 22 kV)
- Nettnivå 2: Hovedtrafoer (nedtransformering til 1 - 22 kV)
- Nettnivå 3: Lokalt høyspentnett (spenningsnivå 1 - 22 kV)
- Nettnivå 4: Nettstasjon (nedtransformering til < 1 kV)
- Nettnivå 5: Lavspent fordelingsnett (spenningsnivå < 1 kV)

Regionalnettet omfatter nettnivåene 1 og 2, mens nettnivå 3, 4 og 5 utgjør distribusjonsnettet (lokalnett, fordelingsnett).

6.1 Kvantumsdifferensierte tariffer

NVE vil anbefale at netteiere benytter kvantumsdifferensierte tariffer for lavspentuttak, i stedet for separate tariffer for nettnivå 4 og 5. Kvantumsdifferensierte tariffer innebærer et tariffsystem med flere tarifftrinn for lavspent uttak (inkl. lavspent uttak direkte fra nettstasjon). Trinnene kan fastsettes med utgangspunkt i kundens størrelse, målt som effektuttak eller etter sikringstørrelse. Tariffen baseres på at alle kunder betaler samme pris for uttak opp til første trinn, en noe lavere sats for uttak innenfor neste trinn osv. En hensiktsmessig inndeling av trinn kan f.eks. være 50 kW, 200 kW og 1000 kW.

Bruk av nettnivå 4 og 5.

Netteiere kan også i 1995 benytte separate tariffer for uttak på nettnivå 4 og 5. Følgende kriterier skal da legges til grunn for hvilke kunder som skal kunne avregnes som nettstasjonskunde, dvs. uttak på nettnivå 4:

- kunden er storforbruker,
- nettstasjonen ligger i rimelig nærhet av kunden.

Behandling av tvilstilfeller.

Ved tvil om plassering på nettnivå etter de nevnte kriterier, anbefaler NVE at det legges størst vekt på uttakets størrelse. I tvilstilfeller anbefales en nedre grense for plassering på nivå 4 lik 200 kW, målt som kundens maksimaleffekt med timesopløsning.

7. KOSTNADSKALKYLE FOR TARIFFENE

Ved beregning av ordinære overføringstariffer skal følgende kostnader og inntekter knyttet til nettvirksomheten tas med i kostnadskalkylen:

- direkte driftskostnader
- indirekte driftskostnader
- kostnader til måling, avregning og fakturering
- kostnader til tilsyn
- kostnader til pålagt enøk og beredskapstiltak
- kostnader til pålagt kraftsystemplanlegging
- avskrivninger
- avkastning på investert kapital
- tapkostnader
- kostnader i overliggende nett
- eiendomsskatter
- sekundære driftsinntekter

Formues- og inntektsskatter skal ikke inkluderes i kostnadskalkylen for beregning av overføringstariffer. Disse skattene skal belastes driftsoverskuddet innenfor rammen av tillatt sats for avkastning på investert kapital.

Ved omlegging til nye kalkyleprinsipper for overføringstariffer og fastsetting av kapitalverdien i åpningsbalansen, må det utøves forsiktighet slik at den rent kalkulatoriske og regnskapsmessige omlegging i seg selv ikke fører til et løft i inntektene til nettet.

7.1 Direkte driftskostnader

Direkte driftskostnader er ordinære kostnader til drift og vedlikehold av nettet, og som i sin helhet henføres nettvirksomheten.

7.2 Indirekte driftskostnader

Med indirekte driftskostnader forstås kostnader forbundet med funksjoner som er felles for flere resultatenheter i foretaket, og som derfor må fordeles mellom disse. Dette kan være kostnader forbundet til everkets ledelse, personal- og økonomifunksjon, informasjon, lagerhold, transport, telematikk m.m.

For å sikre en mest mulig objektiv fordeling av indirekte kostnader, bør disse splittes i henførbare og ikke henførbare kostnader.

Henførbare indirekte kostnader er felleskostnader hvor det er mulig å identifisere resultatenhetenes bruk av ressurser gjennom f.eks. timebruk, volum, beskjeftigelse, nytte, forholdsmessig bruk etc. Der slike sammenhenger er identifiserbare bør de benyttes i fordelingen av felleskostnadene.

Ikke henførbare kostnader er kostnader hvor det ikke er identifiserbare sammenhenger mellom resultatenhetenes bruk av tjenestene og kostnadene ved disse. Slike kostnader bør fordeles med bakgrunn i antall utførte årsverk og en annen aktivitetsindikator knyttet til resultatenhetenes, f.eks. omsetning, antall kunder e.l. Fordelingsnøkklene skal sikre en mest mulig riktig fordeling på resultatenhetenes. De valgte fordelingskriterier bør tillegges lik vekt i fordelingsnøkkelen.

Årsverk alene kan kun benyttes som fordelingsnøkkel dersom totalt antall årsverk i bedriften i sin helhet er direkte henført til resultatene.

Fordelingsnøkler som relateres til kapitalverdier, f.eks. bokført kapitalverdi, bør ikke brukes.

7.3 Kostnader til måling, avregning og fakturering

Kostnader til måling, avregning og fakturering skal beregnes for hver enkelt abonnentgruppe. Kostnadene kan dekkes inn over forbruksuavhengige ledd i overføringstariffen, og gjennom de gebyrer som er spesifisert i egne retningslinjer for måling og avregning.

Ved beregning av kundekostnadene for overføringstariffen, må det tas hensyn til at denne virksomheten også utfører tjenester for egen kraftomsetning, bistår med tjenester knyttet til eksternt kraftsalg.

7.4 Kostnader til tilsyn

Kostnader til tilsyn beregnes for hver enkelt abonnentgruppe. Kostnadene kan dekkes inn over forbruksuavhengige ledd, når disse ikke faktureres direkte.

7.5 Kostnader til pålagt enøk og beredskapstiltak

Pålagt enøk innenfor rammen av § 3-7 i forskrift til energiloven kan belastes kostnadsalkylen for overføringstariffene. Nærmere regler gis i egne retningslinjer og rundskriv for energiøkonomisering. Kostnader til pålagte enøktiltak på nettnivå 4 og 5 kan dekkes over overføringstariffene, når disse kostnadene ikke overstiger 0,2 øre/kWh.

Kostnader til gjennomføring av beredskapstiltak iht. kap. 6 i energiloven kan belastes overføringstariffene, når slike tiltak ikke dekkes ved statlige tilskudd.

7.6 Kostnader til pålagt kraftsystemplanlegging

Pålagt arbeid med kraftsystemplaner innenfor rammen av §3-3 i forskriften til energiloven, kan tas med i grunnlaget for overføringstariffene.

7.7 Avskrivninger

Avskrivningsprinsipp.

Det skal benyttes lineære avskrivninger i henhold til de regler som fremgår av Norges Energiverkforbunds publikasjon nr. 355-1989.

Kapitalgrunnlag for avskrivninger.

Kapitalgrunnlaget for avskrivninger skal ikke være høyere enn anleggsmidlenes historiske kost, dvs. anskaffelseskost etter sine nominelle verdier. Avhendet kapitalutstyr skal tas ut av grunnlaget. Det skal opprettes anleggsregister. Dette register skal gi oversikt over anskaffelseskost, avskrivningsplan, akkumulerte av- og nedskrivninger, netto bokført verdi, investeringstilskudd o.l. I anskaffelseskost kan medregnes kostnader til forbedringer som vesentlig har forlenget anleggsmiddelets levetid.

Alle investeringstilskudd, slik som anleggsbidrag og statsstønad, skal trekkes ut av kapitalgrunnlaget.

Investeringer i anlegg som ikke er avsluttet, kan inngå i kapitalgrunnlaget etter hvert som investeringen er aktivert. Faktiske byggelånsrenter kan tas med bare når disse er aktivert. Kalkulatoriske rentekostnader skal ikke benyttes.

Materiellager, kundefordringer og andre ikke rentebærende omløpsmidler skal ikke tas med i avskrivningsgrunnlaget.

Kapitalverdier knyttet til bygninger, transportmidler etc. kan tas med i grunnlaget i forhold til virksomhetsområdets bruk av disse. Valg av fordelingsnøkler må kunne dokumenteres og begrunnes.

Netteier som har skrevet opp kapitalverdien i forhold til nedskrevet historisk anskaffelseskost, uansett av hvilken årsak, kan ikke legge denne til grunn ved beregningen av sine overføringstariffer, uten at dette på forhånd er godkjent av NVE.

En netteier kan derfor ikke uten godkjenning øke sitt kapitalgrunnlag som følge av at:

- tidligere års anskaffelser eller forbedringer er ført som drift og vedlikehold
- avskrivningene tidligere har vært høyere enn dagens regler krever
- det brukes for lave akkumulerte avskrivninger ved fastsettelse av den nye balansen

- netteier inkluderer byggelånsrenter fra tidligere års investeringer som faktisk er utgiftsført
- netteier skriver opp kapitalen i forhold til antatt gjenanskaffelsesverdi eller markedsverdi

7.8 Avkastning på investert kapital

Avkastningssats.

Maksimal avkastningssats skal være lik effektiv rente på norske statsobligasjonerpluss en risikopremie på 1%. NVE vil hvert år fastsette hvilken maksimalsats som skal gjelde påfølgende år.

For å kunne bruke høyeste avkastningssats forutsettes det at everket drives kostnadseffektivt, og at nettet har en fornuftig standard og kapasitet.

Avkastningen er knyttet til bokført kapitalverdi, dvs. at avkastningen i prinsippet ikke kan fastsettes med bakgrunn i å finansiere fremtidige kapitalbehov.

Kapitalgrunnlag for avkastningen.

Kapitalgrunnlaget skal være gjennomsnittlig bokført kapitalverdi for beregningsåret, dvs. gjennomsnittet av bokført kapital pr. 1.1 og antatt bokført kapitalverdi pr. 31.12 i beregningsåret.

Driftsmidler som er knyttet til nettvirksomheten medtas i kapitalgrunnlaget for avkastningen. I kapitalgrunnlaget kan lagerbeholdninger som gjelder nettet tas med når disse har en fornuftig størrelse. Ikke rentebærende fordringer med fradrag for leverandørgjeld kan også medtas.

Ikke rentebærende fordringer og ikke rentebærende leverandørgjeld fastsettes etter sine bokførte verdier.

Hvis ikke everket kan dokumentere sine ikke rentebærende kortsiktige fordringer, eller når balansetallene er unormalt høye eller lave, kan følgende modell legges til grunn:

	Årets nettinntekter
Ikke rentebærende fordringer =	-----,

12

der 12 uttrykker at i gjennomsnitt er utestående fordringer på 30 dager.

7.9 Tapskostnader

Netteier skal innarbeide nettap i kostnadskalkylen for overføringstariffene. I kalkylen skal forventet pris i døgnet til Statnett Marked i tariffperioden legges til grunn. Ved årsavslutningen av regnskapet skal faktisk pris i døgnet i Statnett Marked benyttes.

7.10 Kostnader i overliggende nett

Netteier skal ta med alle kostnader som gjelder tilknytning og utveksling mot overliggende og sideordnede nett.

Kostnader i overliggende nett inngår med sitt samlede kronebeløp i kostnadskalkylen, uavhengig av hvor og hvordan kostnadene er fakturert.

7.11 Eiendomsskatter

Eiendomsskatter kan innarbeides i kostnadsgrunnlaget for punkttariffene.

Inntekts- og formuesskatter belastes driftsoverskuddet, og skal derfor heller ikke medtas i kostnadskalkylen for tariffene.

7.12 Sekundære driftsinntekter

Ved beregning av de ordinære overføringstariffene skal netteier trekke fra alle sekundære driftsinntekter i nettvirksomheten.

Følgende inntektstyper skal trekkes fra i kostnadskalkylen:

- inntekter fra innmating av kraft,
- inntekter fra utkoblbar overføring,
- inntekter fra reaktiv effekt,
- tilknytningsinntekter, leieinntekter etc.
- inntekter fra annet arbeid som nettvirksomheten utfører

8. BRUTTOFØRING AV KOSTNADER OG INNTEKTER

Netteier skal i budsjett-, regnskaps- og kalkylesammenheng føre alle kostnader og inntekter brutto.

Flere everk har avtaler som innebærer at en ytelse betales med en motytelse. Dette innebærer at kostnader og inntekter relatert disse tjenestene faktisk ikke blir ført i everkenes økonomistyringssystem og heller ikke brukt i kalkylesammenheng.

Slik nettoføring kan bl.a. gi et feilaktig kostnadsgrunnlag for beregning av overføringstariffene, og skal derfor unngås.

Everk som har praktisert slike nettoføringer, må derfor rydde opp i dette, og påse at alle utgifter som gjelder kjøp og forbruk av varer og tjenester blir ført brutto, og tilsvarende inntektsføre alt salg av varer og tjenester.

9. MER-/MINDREAVKASTNING

Overføringstariffene skal fastsettes slik at inntektene over tid gir netteier kostnadsdekning.

Kostnadskalkylen for tariffene bygger på anslåtte verdier for overførte energi- og effektkvanta, avkastningssats, kostnader i overliggene nett, spotmarkedpris, driftskostnader etc., og det vil derfor ofte bli avvik mellom budsjetterte og regnskapsførte inntekter og kostnader.

Det kreves at netteier årlig fører oversikt over akkumulert mer-/mindreavkastning. Over tid skal akkumulert mer-/mindreavkastning gå mot null.

Det vises til eget rundskriv om behandlingen av mer-/mindreavkastning.

10. KRYSSSUBSIDIERING

Forskriften til energiloven krever at everkene har et klart skille mellom monopolvirksomheten (nettet) og konkurranseutsatte virksomhetsområder. Det skal gå klart fram av budsjett og regnskap hvordan årsresultatet for monopolvirksomheten disponeres.

Prissettingen av overføringstjenestene skal være basert på kostnadsdekning, samt en rimelig avkastning på investert kapital ved effektiv drift.

I budsjettoppstillingen for resultatene har everkene ikke anledning til å budsjettere med at inntekter overføres fra monopoldelen (nettet) til konkurranseutsatte virksomheter.

Denne bestemmelsen begrenser ikke styrets rett til ved årsavslutningen av regnskapet fritt å disponere selskapets årsresultat etter skatt, når dette skjer i samsvar med selskapets vedtekter og gjeldende lover, og når det tas behørig hensyn til nettvirksomhetens soliditet, effektivitet, prisutvikling og leveringskvalitet i et langsiktig perspektiv.

11. OVERFØRINGSTARIFF/TOTALTARIFF

Everk som har totaltariff som omfatter både kjøp av kraft og overføring av kraft, skal spesifisere overføringens andel av totaltariffen for hver enkelt totaltariff. Overføringstariffen skal splittes på effektledd, tapsledd og fastledd der dette er aktuelt.

Overføringsdelen av totaltariffen skal være den samme som tariffen for rene overføringskunder.

12. MÅLING OG AVREGNING

Det vises til egne retningslinjer av 5. oktober 1994 for behandling av måling og avregning av kraftomsetning.

NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

Vår ref.
NVE 1994/ 4610
MM/AVE/ 650

Vår dato

07 NOV 1994

Deres ref.

Deres dato

Omsetningskonsesjonærer m. fl.

Saksbehandler:
Arne Venjum, MM
22 95 92 58

RETNINGSLINJER FOR BEREKNING AV OVERFØRINGSTARIFFER

Vedlagt følger ett eksemplar av "Retningslinjer for beregning av overføringstariffer".

De nye retningslinjene erstatter retningslinjene av desember 1993, og skal gis virkning fra 1. januar 1995.

Det er i de nye retningslinjene ikke foretatt grunnleggende endringer i forhold til retningslinjene av desember 1993. Endringer som konsesjonærer, nettbrukere o.a. spesielt bør merke seg er markert med en loddrett strek i marginen. For behandlingen av måling og avregning (tidl. transaksjonsgebyr) vises til egne retningslinjer av 5. oktober 1994.

Med hilsen

Erling Diesen
Vassdrags- og
energidirektør

Jan Moen
avdelingsdirektør